Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás
Vyšlo: 9. 6. 2016
Číslo: Ročník 26 (2016), Číslo 2
Sekce: Šumné knihovny
Název článku: Lekotéka v Knihovně města Hradce Králové
Autor: Barbora Čižinská
Zdroj: http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20160203

Lekotéka v Knihovně města Hradce Králové

Barbora Čižinská

Co je to vlastně lekotéka? Jedná se o půjčování souboru didaktických pomůcek a hraček pro děti se specifickými potřebami. Vše začalo ve Skandinávii, ale pro nás lekotékou v Knihovně Jiřího Mahena v Brně, která byla spuštěna v roce 2013. Od začátku jsme věděli, že bychom tuto službu v rámci snah o skutečnou bezbariérovost rádi nabídli i v naší knihovně. Chvíli nám ale trvalo, než jsme se rozhodli, kde službu budeme poskytovat. Nakonec byla vybrána pobočka Slezské Předměstí. Na tuto pobočku, i když nejen na tu, chodí děti opravdu se specifickými potřebami, autisté, speciální školky a školy a paní knihovnice Vlasta Suchá s nimi pravidelně pracuje.

Pro zajištění prostředků na nákup didaktických pomůcek a hraček jsme využili finanční soutěže Elektrárny Opatovice, v níž byl náš projekt k podpoře vybrán. Předtím jsme ale provedli podrobnou rešerši dodavatelů i konkrétních pomůcek a konzultovali jejich výběr se speciální školou, abychom v projektu popsali, co přesně budeme potřebovat.

V roce 2015 jsme po obdržení financí postupně nakoupili vybrané pomůcky a hračky a také jsme objednali doplňkový regál, kde měly být hračky vystaveny. Stanovili jsme pravidla (po průzkumu v dalších knihovnách) a zapracovali je do knihovního řádu. Hračky kolegyně Kateřina Andrlová nafotila, abychom neporušovali autorská práva, ale zároveň aby mohly být ilustrační obrázky součástí našeho online katalogu podobně jako obálky knih. Kolegyně vše pochopitelně knihovnicky zpracovaly, i když se nad tím asi někdy trochu zapotily. Hračky dostaly i svou signaturu (HR); zatím je čtenáři naleznou v dokumentech typu kniha a také pod klíčovým slovem „lekotéka“. Kolegyně na pobočce si také vytvořila tištěný nabídkový katalog lekotéky jako pomocníka pro výběr na místě.

Pak už jen stačilo připravit webovou stránku služby,[1] pěkný leták a od 1. února 2016 si i v naší knihovně mohou rodiče či školy půjčit pomůcky a hračky na měsíc domů. Školám se po dohodě lhůta prodlužuje. Půjčují se maximálně tři hračky najednou a kolegyně si je kontroluje podobně jako deskové hry a kufříky. Celkem jsme za 30 000 Kč pořídili a nabízíme cca 80 hraček.

Z praktických důvodů a po zkušenostech z Knihovny Jiřího Mahena v Brně jsme též nechali vyrobit látkové tašky na odnos hraček domů a uzavíratelné pytlíčky pro některé pomůcky, když se původní obaly, které drží součásti hraček pohromadě, odstraní.

Od 1. 2. do 12. 4. 2016 jsme realizovali 108 výpůjček těchto pomůcek a podobně jako v Brně si je půjčují nejen rodiče dětí s handicapem a školy, ale i rodiče dětí ostatních.

Zkušenosti s opotřebením či rozbitím pomůcek zatím vzhledem k tomu, že je služba nová, nemáme, ale z Brna nás informovali, že ztráty či poničení prakticky nejsou.

Hračky jsou pochopitelně výborným pomocníkem při besedách s dětmi s různými handicapy a s tímto záměrem byly též pořizovány. Jde o možnost vyzkoušet si je zdarma v knihovně a doma. Je to jedna z cest, jak potřebné pomůcky dopřát i těm, kteří si je z vlastních prostředků nemohou dovolit, a výraznou měrou tak přispět k podpoře osob usilujících o rozvoj potenciálu dětí.

Vybrané pomůcky jsou v našem případě zaměřeny na rozvoj zrakového (návyky pro čtení), prostorového a hmatového vnímání, rozlišování barev a tvarů, grafomotoriky, jemné motoriky, sociálních a komunikačních dovedností, emoční inteligence, řečových dovedností (logopedické pomůcky), představivosti a logiky. Zvláštní pozornost jsme věnovali komunikačním pomůckám pro autistické děti a pomůckám pro dyslektiky.

Co jsme konkrétně zakoupili: dřevěné hračky, puzzle a jiné skládačky, hlavolamy, speciální pexesa (hmatové pexeso, pexeso pro uši), přiřazovací hry, zatloukačky, hrátky s písmeny, smyslové hry, stavebnice, mini hudební nástroje, balanční archy, domina, komunikační kartičky pro autisty, šněrovací hračky, geometrické tvary, vkládací hračky, kartičky pro rozvoj jazyka, magnetické divadlo, emušáka, vzdělávací hry se slovy aj. Využili jsme

následující dodavatele: Detoa, ucimeseradi.cz, nomiland.cz, Woody, Bino, Miktoys, autismus_ a_ my.cz, montessorihracky.cz, spolecenskehry-hracky-cz.
Součástí projektu byl také nákup odborné literatury pro rodiče i pro naše potřeby (na téma: autismus, Aspergerův syndrom, dyslexie, logopedie…). Rodiče dětí si mohou zapůjčit knihy na téma, které je zajímá, a zároveň se i my můžeme dále vzdělávat. Bez znalostí o potřebách a specifikách dětí by to byla služba pouze poloviční. Absolvovali jsme zatím speciální seminář k dyslexii.
Touto službou jsme si udělali radost i my knihovníci: se zalíbením jsme si s kolegyněmi stále prohlíželi tu kupu krásných dřevěných barevných hraček a her.
Do budoucna plánujeme dle zájmu nabídku rozšiřovat (pravděpodobně podle úspěšnosti grantových žádostí), i když například tyflopomůcky budou v nabídce naší speciální zvukové knihovny pro nevidomé a slabozraké již od letoška.
Lekotéku pro děti má kromě již zmiňované Knihovny Jiřího Mahena v Brně,[2] která pro financování využila programu Knihovna 21. století a nabízí tuto službu v ústřední půjčovně a na 17 pobočkách, také např. Městská knihovna Louny[3] nebo Krajská knihovna Karlovy Vary.[4]

Doporučené články:

VOJTÍŠKOVÁ, Eva. Knihovna půjčuje i hračky. *Duha* [online]. 2014, roč. 28, č. 3 [cit. 2016-04-15]. ISSN 1804-4255. Dostupné také z: http://duha.mzk.cz/clanky/knihovna-pujcuje-i-hracky.
HRDÁ, Libuše. Knihovny půjčují hračky. *Ikaros* [online]. 2004, roč. 8, č. 10 [cit. 2016-04-15]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: http://ikaros.cz/knihovny-pujcuji-hracky

Kontakt na autorku: cizinska@knihovnahk.cz

[1] K dispozici na: http://www.knihovnahk.cz/pro-verejnost/sluzby/lekoteka
[2] http://www.kjm.cz/lekoteka
[3] http://www.mkl.cz/aktuality/novinka-v-knihovne-lekoteka
[4] http://www.knihovnakv.cz/lekoteka-p419.htm

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz